

ह्यैवोपादद्यात् न तु शास्त्रतः . अशास्त्रार्थ एवायम् यदप्रकृतस्योपादानम् ^{१)} .
कुतः पुरोडाशादिषु द्वितीयादर्शनात्पुरोडाशादीनामेवायं प्रतिपत्तिरूपः संस्कारो
न ग्रहाणाम् . प्रतिपत्तिश्च विद्यमानानां क्वचिदुपयुक्तानां च भवति न प्रति-
पत्त्यर्थमुत्पाद्यते . अपि चावयवश्रवणान्येतानि विद्यमानानां चावयवा गृह्यते
नावयवार्थमुत्पाद्यते . तस्माद्विदेवत्यपात्रेषु प्रतिपादितशेषं यजमानेन भक्षितव्य-
मिति । जैमिनेरप्ययमेव सिद्धान्तः (३. ८. ३४.) अपनयस्त्वेकदेशस्य विद्यमानसं-
योगादिति . अत इदं व्याख्यानं युक्तम् ।

तयोः प्रस्तरः स्तृणात्पूर्णमदसमिति (२. ५) ॥ १० ॥ तयोः उदगग्रस्तीर्ण-
विधृत्योरुपरि प्रागग्रं प्रस्तरं स्तृणाति . अत्र प्रस्तरस्याङ्गप्रधानार्थजुह्वधारणार्थत्वम्
अतस्तत्प्रस्तरणम् . मन्त्रे पितृयज्ञे स्वासस्थं देवपितृभ्य इत्यूक्तः ।

अभिनिदधात्या वा वसव इति (२. ५) ॥ ११ ॥ अध्वर्युर्द्वाभ्यामपि हस्ता-
भ्यां प्रस्तरमभिनिदधाति आक्रामति प्रस्तरमभिमुखौ पाणी निदधाति . नात्रोदक-
स्पर्शनम् मन्त्रस्य प्रस्तरो देवता यतः ।

सव्याशून्ये जुह्वं प्रतिगृह्य निदधाति घृताचीति (२. ६.) ॥ १२ ॥ ^{२)} अध्वर्युर्जु-
ह्वमग्नीधा समर्पितां प्रतिगृह्य आदाय सव्येन हस्तेनाविमुक्ते प्रस्तरे तस्योपरि
प्रागग्रामासादयति ।

एवमितरेऽउत्तराभ्यां प्रतिमन्त्रं बर्हिष्युपभृतं ध्रुवां चावकृष्टेऽनुपूर्वम् ^{३)} ॥ १३ ॥
इतरे जुह्वा अन्ये द्वे सुचौ बर्हिष्यासादयति . एवमिति प्रतिगृह्य . उपभृतं ध्रुवां
च अनुक्रमेण अवकृष्टे अपकृष्टे जुह्वपेक्षया उपभृतमवकृष्टाम् उपभृदपेक्षया च
ध्रुवामवकृष्टाम् ^{४)} . उत्तराभ्यां मन्त्राभ्यां प्रतिमन्त्रमेकैकामासादयति ।

पुरोडाशावभिधार्गोद्वास्योपस्तीर्णे निधायानक्ति यस्ते प्राणः पशुषु प्रविष्टो
देवानां विष्टामनु यो वितस्थे आत्मन्वान्सोम घृतवान्हि भूवाग्निं गह स्वयंज-
मानाय विन्देति ॥ १४ ॥ ^{५)} ध्रुवासादनानन्तरं गार्हपत्यसमीपे गत्वा पुरोडा-

^{१)} यदप्राक् ^{२)} गृहमेधीयायामनाड्यसुगासादने घृताच्यसीति पदद्वयं निवर्तते Mahād.

^{३)} We expect अनुपूर्वम्, as the *e* of अवकृष्टे is *pragrihya*, See Pāṇini १. १. ११.

^{४)} जुह्वा नीचां बर्हिष्युपभृतम् उपभृतो नीचां ध्रुवाम् Mahād. ^{५)} Kāṇva, see Vāj. S. pag. ३५.